

1987, 24. dubna – Sdělení VONS č. 632 „Brutální výkon trestu u Petra Hauptmanna“ o omezování práv a šikanování Petra Hauptmanna odsouzeného pro trestné činy opuštění republiky a vyzvědačství v Nápravně výchovném ústavu Minkovice obsahující informaci o možnostech odsouzených přijímat balíčky.

Ing. Petr Hauptmann, v únoru 1984 nespravedlivě odsouzený pro údajnou špionáž k deseti rokům vězení (viz naše sdělení č. 391, 455, 492 a 505)¹, si odpykává svůj trest v NVÚ Minkovice. Ač jde podle jména o druhou, tedy středně přísnou nápravně výchovnou skupinu, je podle řady svědectví praktický režim v tomto zařízení jedním z nejkřutějších v ČSR. Navíc je Petr Hauptmann od prosince minulého roku okázale diskriminován a zkracován na svých beztak skrovných právech. Z pracoviště, kde úspěšně překračoval výkonovou normu, byl přeložen na jiné, kde je závislý na výkonech spoluvězňů a spolu s nimi je za neplnění normy omezován a trestán. Návštěva manželky a dětí, na niž má právo vždy po šesti měsících, a to v trvání jedné hodiny (což je samo o sobě otřesné), byla příslušníky SNV hrubě narušována a nesmělo se při ní hovořit ani o čistě osobních záležitostech. P. Hauptmann nesměl např. ani blíže zodpovědět otázku své dvanáctileté dcery, co si to udělal na ruce – zřejmě šlo o pracovní úraz. Korespondence P. Hauptmanna s rodinou je již několik měsíců prakticky zablokována, cenzura nepropouští většinu jeho dopisů a z dopisů manželky mu jsou předčítány jen vybrané úryvky. Všechny uvedené skutečnosti jsou hrubým porušením základních právních norem, týkajících se výkonu trestu.²

K dokreslení poměrů v NVÚ Minkovice zde podrobněji rozebereme ustanovení, týkající se balíčků pro odsouzené. Podle zákona mají odsouzení ve II. NVS, pokud nebyli kázeňsky potrestáni odnětím balíčku, nárok obdržet dvakrát do roka od rodiny balíček „s potravinami a jinými věcmi osobní potřeby“ ve váze dvou kilogramů. NVÚ Minkovice však nepokládá tvrdost zákona za

dostatečnou a rozesílá rodinám odsouzených závaznou instrukci (která je příznačně samotným odsouzeným utajena), podle níž nesmí být v balíčku žádný zahraniční ani v Tuzexu zakoupený výrobek a která stanoví seznam a váhové limity jedině povolených věcí, totiž nanejvýš:

200 ks cigaret	500 g salámu	300 g masových konzerv
200 g rybiček		
v konzervě	40 žiletek	500 g sušenek a čokolád
4 ponožky	želé po holení	ovoce

Takovýmto rozpisem NVÚ Minkovice hrubě porušuje zákon a samo se povyšuje na zákonodárce. Kromě toho jím očividně a svévolně překračuje onu mez, kterou končí jakékoliv právní zřízení: neboť v sebestřednějším právním systému je dovoleno vše, co není zakázáno, zatímco totalita (např. minkovická) si osobuje zakázat cokoli, co výslovně nepovolí.

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 6, s. 7.

POZNÁMKY

- ¹ Dokumenty č. 394, 458, 495 a 508. K případu Petra Hauptmanna viz dále dokument č. 1201. Hauptmannovo jméno figurovalo mezi vězňenými osobami, jejichž osvobození VONS požadoval na konci roku 1989, viz dokumenty č. 1202 a 1203.
- ² Informace o Hauptmannově zdravotním stavu obsahoval již článek „O zdravotním stavu vězňeného Petra Hauptmanna“, který vyšel v dubnu 1986 in: *Informace o Chartě 77*, r. 9, 1986, č. 6, s. 18. O případu Petra Hauptmanna a podmínkách jeho věznění byl VONS informován prostřednictvím manželky Alexandry Hauptmannové. Hauptmannův případ tak představoval jisté specifikum mezi ostatními „vyzvědačskými“ kauzami, ke kterým měl výbor k dispozici pouze omezené množství informací. Tato odlišnost se projevila například v souhrnném sdělení VONS č. 713 (dokument č. 716) z 10. 12. 1987, kde je Hauptmann jmenován v hlavní skupině případů, zatímco ostatní „špioni“ ve speciální skupině „B – případy vyzvědačství“. TOMEK, Prokop: Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných a problematika tzv. vyzvědačů, in: Jaroslav Pažout (ed.): *Výbor na obranu*

nespravedlivě stíhaných. Politická perzekuce, opozice a nezávislé aktivity v Československu v letech 1978–1989. Sborník grantového projektu č. 3, Praha 2009, Praha 2009, s. 7–8.

Alexandra Hauptmannová se vzhledem ke stavu svého manžela obrátila dopisem ze 4. 4. 1987 na generálního prokurátora ČSR JUDr. Jaroslava Krupauera se žádostí o prošetření „*výchovných způsobů, které uplatňuje NVÚ Minkovice*“. Tento dopis byl ve faksimilové podobě publikován in: TOMEK, Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných, s. 54–55. Hauptmannová dále oslovila 18. 1. 1988 generálního tajemníka KSČ Miloše Jakeše. Informaci o tomto dopisu viz in: *Informace o Chartě 77*, r. 11, 1988, č. 2, s. 20.

Důležitým upozorněním na neuspokojivý zdravotní stav Petra Hauptmanna byla žádost mluvčích Charty 77 Mezinárodnímu červenému kříži o nezávislé prošetření zdravotního stavu šesti politických vězňů. Návštěva zahraničního lékaře ale nebyla příslušnými orgány dovolena. Žádost viz in: CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 2, Praha 2007, s. 956–957.